

แรงจูงใจทางจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ
ของนิสิตปริญญาตรี สาขาเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นางสาวเสาวภา จารุสกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-579-723-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018255

11๗๑๗๐16๑

THE EFFECT OF PSYCHOLOGICAL MOTIVATION
ON INFORMATION SEEKING BEHAVIOR OF
THE UNDERGRADUATE STUDENTS OF
AGRICULTURE, KASETSART UNIVERSITY

Miss Sauwapar Charusakula

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partail Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-579-723-5

พิมพ์ค้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เสาวภา จารุสกุล : แรงจูงใจทางจิตวิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ
ของนิสิตปริญญาตรี สาขาเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (THE EFFECT OF
PSYCHOLOGICAL MOTIVATION ON INFORMATION SEEKING BEHAVIOR OF THE
UNDERGRADUATE STUDENTS OF AGRICULTURE, KASETSART UNIVERSITY)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประภาวดี สืบสนธิ์, 175 หน้า. ISBN 974-
579-723-5

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) แรงจูงใจทางจิตวิทยาที่กระตุ้นให้นิสิตปริญญาตรี
สาขาเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศเพื่อประกอบการเรียน 1)
พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของนิสิตปริญญาตรี สาขาเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านจุดประ
สงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศต่างๆที่นิสิตใช้แสวงหาสารนิเทศ และลักษณะของแหล่งสาร
นิเทศที่นิสิตคำนึงถึงในการแสวงหาสารนิเทศ

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจทางจิตวิทยาที่กระตุ้นนิสิตปริญญาตรี สาขาเกษตร มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ เกิดพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศเพื่อประกอบการเรียน ได้แก่ ความต้องการความ
สำเร็จในวิชาชีพ ความต้องการผลการเรียนดี ความต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับของตนเอง ความต้อง
การให้ตนมีความรู้กว้างขวาง ความต้องการให้ตนเป็นคนเฉลียวฉลาด และความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ

จุดประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศเพื่อประกอบการเรียน คือใช้เพื่อทำรายงาน ในระดับ
ปานกลางเป็นอันดับแรก

แหล่งสารนิเทศทางการที่ใช้คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
ในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก และแหล่งสารนิเทศทางการที่ใช้ประจำได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน และห้อง
สมุดคณะที่สังกัด สำหรับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการที่นิยมใช้คือ อาจารย์ เพื่อน และวัสดุ สิ่งพิมพ์ที่
อาจารย์เก็บรวบรวมไว้ จากการเปรียบเทียบระหว่างแหล่งสารนิเทศทั้ง 2 ประเภท พบว่านิสิตนิยมใช้
แหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการมากกว่าทางการ

ลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่นิสิตคำนึงระดับมากที่สุดคือ เป็นแหล่งใกล้ตัว ใช้สะดวกเข้าถึง
สารนิเทศได้ง่าย

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์ .....
ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

SAUWAPAR CHARUSAKULA : THE EFFECT OF PSYCHOLOGICAL MOTIVATION ON INFORMATION SEEKING BEHAVIOR OF THE UNDERGRADUATE STUDENTS OF AGRICULTURE, KASETSART UNIVERSITY. THESIS ADVISOR : ASSC. PROF. PRAPAVADEE SUEBSONTHI, Ph.D., 175 pp. ISBN 974-579-723-5

The objectives of this study were: 1) the internally perceived needs that motivated undergraduate students of Agriculture, Kasetsart University to seek information for their classes 2) information seeking behavior of the undergraduates related to the purpose for seeking information, the sources and the characteristics of sources.

The result of this study indicated that the needs identified as motivating the search for information were: need for success in a chosen profession, need related to a successful college experience, need for self-approval, need for self-extension, need for intellectual stimulation and need for other-approval.

The purpose for seeking information at the first rank and at the moderate level was to write their papers.

The formal source at the first rank and at the moderate level was Office of the Library, Kasetsart University (Bangkhen Campus). And the formal sources usually used were: Office of the Library, Kasetsart University (Bangkhen Campus), Office of the Library, Kasetsart University (Kamphaengsaen Campus), and the Faculty Libraries. But the informal sources at the moderate level were: teachers, friends, and teacher's materials. The result of comparison of the formal and informal source found that informal sources were used more than formal sources.

The characteristics of the sources at the level of "much" were near at hand, easy to use and accessity.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ ..... สิม อิศรางกูร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ประภวดี

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... รวม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สีสันต์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ ลวนานนท์ และอาจารย์ประดิษฐา ศิริพันธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ นิสิตคณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร ที่ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือเป็นอย่างดีในการวิจัยครั้งนี้

เสาวภา จารุสกุล

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ข

บทที่

1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมุติฐาน	5
ตัวแปรของการวิจัย	5
ตัวแปรอิสระ	5
ตัวแปรตาม	5
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
คำนิยามศัพท์ที่ใช้	9

บทที่

2 ปรัชญ์นักรรณกรรม	10
แรงจูงใจ	10
แนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ	10
ประเภทของแรงจูงใจ	11
ทฤษฎีแรงจูงใจ	12

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ความต้องการสารนิเทศ	13
ความหมายของความต้องการสารนิเทศ	13
ระดับความต้องการสารนิเทศ	14
ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการ การแสวงหา และการใช้ สารนิเทศ	14
องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความต้องการสารนิเทศ	16
การแสวงหาสารนิเทศ	20
ความหมายของการแสวงหาสารนิเทศ	20
กระบวนการแสวงหาสารนิเทศ	20
การตระหนักถึงความต้องการสารนิเทศ	20
การพิจารณาแหล่งสารนิเทศ	20
การเลือกหนทางแสวงหาสารนิเทศ	22
การใช้สารนิเทศ	27
หลักสูตรสาขาเกษตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	30

บทที่

3	วิธีดำเนินการวิจัย	37
	ประชากร	37
	กลุ่มตัวอย่าง	37
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
	การเก็บข้อมูล	39
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	39

บทที่

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	42
ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม	42
การแสวงหาสารนิเทศเพื่อประกอบการเรียน	48
พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ	56
วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ	56
แหล่งสารนิเทศที่ใช้	60
ลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่ใช้	87
แรงจูงใจ	94
แรงจูงใจ	94
รายละเอียดของแรงจูงใจ	98
ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ	109
แรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ	109
แรงจูงใจและแหล่งสารนิเทศที่ใช้	114
แรงจูงใจและลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่ใช้	125
บทที่	
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	129
สรุปผลการวิจัย	129
ข้อจำกัดในการวิจัย	159
ประยุกต์ผลการวิจัย ..	159
แนวทางการวิจัยในอนาคต ..	160
บรรณานุกรม	161
ภาคผนวก	167
ประวัติผู้เขียน	175

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนิสิตปริญญาตรี สาขาเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2532-33 (จำแนกตามคณะและชั้นปี).....	7
2	กลุ่มตัวอย่างของนิสิตปริญญาตรี สาขาเกษตร มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ (จำแนกตามคณะและชั้นปี).....	37
3	นิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะและเพศ.....	43
4	นิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามชั้นปีและเพศ.....	45
5	นิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะและชั้นปี.....	47
6	การแสวงหาสารนิเทศ เพื่อประกอบการเรียนของนิสิตผู้ตอบในภาค การศึกษาที่ผ่านมา (2/2532-33) จำแนกตามคณะ.....	49
7	การแสวงหาสารนิเทศ เพื่อประกอบการเรียนของนิสิตผู้ตอบในภาค การศึกษาที่ผ่านมา (2/2532-33) จำแนกตามชั้นปี.....	51
8	รายวิชาที่นิสิตผู้ตอบแสวงหาสารนิเทศ เพื่อประกอบการเรียน จำแนกตามคณะและลักษณะวิชา.....	53
9	รายวิชาที่นิสิตผู้ตอบแสวงหาสารนิเทศ เพื่อประกอบการเรียน จำแนกตามคณะที่เปิดสอนและลักษณะวิชา.....	55
10	วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ เพื่อประกอบการเรียน ของนิสิตผู้ตอบ จำแนกตามคณะ.....	57
11	วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ เพื่อประกอบการเรียน ของนิสิตผู้ตอบ จำแนกตามชั้นปี.....	59
12	แหล่งสารนิเทศที่นิสิตผู้ตอบใช้แสวงหาสารนิเทศ.....	63
13	แหล่งสารนิเทศทางการกับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ที่นิสิตผู้ตอบใช้แสวงหาสารนิเทศ.....	66
14	แหล่งสารนิเทศที่นิสิตผู้ตอบใช้แสวงหาสารนิเทศ จำแนก ตามคณะ.....	69
15	แหล่งสารนิเทศทางการกับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ที่นิสิตผู้ตอบใช้แสวงหาสารนิเทศ จำแนกตามคณะ.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	แหล่งสารนิเทศที่นิสิตผู้ตอบใช้แสวงหาสารนิเทศ จำแนกตามชั้นปี...	75
17	แหล่งสารนิเทศทางการกับแหล่งสารนิเทศไม่เป็นทางการ ที่นิสิตผู้ตอบใช้แสวงหาสารนิเทศ จำแนกตามชั้นปี.....	78
18	แหล่งสารนิเทศที่นิสิตผู้ตอบใช้ประจำ จำแนกตามคณะ.....	81
19	แหล่งสารนิเทศที่นิสิตผู้ตอบใช้ประจำ จำแนกตามชั้นปี.....	85
20	ลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่ใช้ที่นิสิตผู้ตอบคำนึงถึง จำแนกตามแหล่งสารนิเทศที่ใช้ประจำ.....	89
21	ลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่ใช้ที่นิสิตผู้ตอบคำนึงถึง จำแนกตามคณะ.....	91
22	ลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่ใช้ที่นิสิตผู้ตอบคำนึงถึง จำแนกตามชั้นปี.....	93
23	แรงจูงใจที่กระตุ้นนิสิตผู้ตอบแสวงหาสารนิเทศ เพื่อประกอบ การเรียน จำแนกตามคณะและชั้นปี.....	97
24	รายละเอียดแรงจูงใจที่กระตุ้นนิสิตผู้ตอบแสวงหาสารนิเทศ เพื่อ ประกอบกรการเรียน จำแนกตามคณะ.....	101
25	รายละเอียดแรงจูงใจที่กระตุ้นนิสิตผู้ตอบแสวงหาสารนิเทศ เพื่อ ประกอบกรการเรียน จำแนกตามชั้นปี.....	106
26	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการ แสวงหาสารนิเทศ เพื่อประกอบการเรียนของนิสิตผู้ตอบ.....	111
27	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและแหล่งสารนิเทศ (ทางการ/ไม่เป็นทางการ) ที่ใช้ของนิสิตผู้ตอบ.....	115
28	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและแหล่งสารนิเทศต่าง ๆ ที่ใช้ของนิสิตผู้ตอบ.....	118
29	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและลักษณะของแหล่ง สารนิเทศที่ใช้ที่นิสิตผู้ตอบคำนึงถึง.....	126
30	สรุปวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ เพื่อประกอบการเรียน ของนิสิตผู้ตอบ จำแนกตามคณะและชั้นปี.....	134

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31	สรุปแหล่งสารนิเทศที่ผลิตผู้ตอบใช้แสวงหาสารนิเทศ จำแนกตาม คณะและชั้นปี.....	136
32	สรุปลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่ใช้ที่ผลิตผู้ตอบค่านึงถึง จำแนกตาม คณะและชั้นปี.....	146
33	สรุปสหสัมพันธ์แรงจูงใจที่มีนัยสำคัญกับพฤติกรรมการแสวง หาสารนิเทศ.....	148

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการ การแสวงหา และการใช้สารนิเทศ.....	15
2	ช่องทางการแสวงหาสารนิเทศ.....	22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย